

EUROPSKI NADZORNIK ZAŠTITE PODATAKA

Sažetak Mišljenja Europskog nadzornika za zaštitu podataka o Komunikaciji Komisije Vijeću i Europskom parlamentu o „Oružju i unutarnjoj sigurnosti u EU-u: zaštita građana i suzbijanje nezakonite trgovine”

(Potpuni tekst Mišljenja na EN, FR i DE dostupan je na portalu Europskog nadzornika za zaštitu podataka <http://www.edps.europa.eu>)

(2014/C 87/05)

1. Uvod

1.1. Savjetovanje s Europskim savjetnikom za zaštitu podataka

1. Dana 21. listopada 2013. Komisija je usvojila Komunikaciju Vijeću i Europskom parlamentu o „Oružju i unutarnjoj sigurnosti u EU-u: zaštita građana i suzbijanje nezakonite trgovine” (u daljnjem tekstu: „Komunikacija”) ⁽¹⁾. Europski nadzornik za zaštitu podataka pozdravlja činjenicu što se s njime savjetovalo prije njezina usvajanja te što je Komisiji mogao dati svoje neformalne komentare.

1.2. Cilj i opseg Komunikacije

2. Komunikacija uspostavlja strategiju EU-a za suzbijanje nezakonite trgovine oružjem. U tu svrhu, komunikacijom se predlaže integrirana politika koja se sastoji od četiriju prioriteta:

- zaštite zakonitog tržišta civilnog vatrenog oružja
- smanjenja učestalosti prelaska vatrenog oružja u ruke zločinaca
- povećanja pritiska na nezakonita tržišta
- izgradnje boljih podatkovne slike.

3. Da bi se ovi prioriteti ostvarili, predviđene su različite zadaće od kojih neke mogu uključivati obradu osobnih podataka i stoga utjecati na pravo pojedinaca na zaštitu podataka:

- uspostavljanje standarda EU-a za označavanje: osobni podaci mogli bi biti dijelom podataka označenih na vatrenom oružju,
- pojednostavljenje pravila za izdavanje dozvola za držanje i nošenje oružja te mogućnost uvođenja liječničkih pregleda i provjera kaznene evidencije kao preduvjeta za zakonitu kupovinu i vlasništvo bilo kojeg vatrenog oružja. Liječnički pregledi podrazumijevaju obradu zdravstvenih podataka pojedinaca. Zdravstveni podaci su podaci osjetljive prirode u smislu članka 8. Direktive 95/46/EZ koji zahtijevaju posebnu zaštitu ⁽²⁾ te stoga podliježu još strožim zahtjevima zaštite podataka. Provjere kaznene evidencije podrazumijevaju obradu podataka koji se odnose na kaznena djela, kaznene presude ili sigurnosne mjere i pristup kaznenoj evidenciji, a mogu se izvršiti jedino pod nadzorom službenog tijela (kao što je navedeno u članku 8. stavku 5. Direktive 95/46/EZ),
- obvezna registracija i provjera posrednika: stvaranje nove baze podataka, uključujući obradu osobnih podataka posrednika, poštuje ključna načela zaštite podataka, uključujući opravdanje nužnosti njezina stvaranja i razmjernosti obrade, kao i njezina narušavanja privatnosti,

⁽¹⁾ COM(2013) 716 final.

⁽²⁾ Vidjeti predmete Suda C-62/90 od 8. travnja 1992., *Komisija/Savezna Republika Njemačka*, stavak 23. i C-404/92 od 5. listopada 1994., *X/Komisija*, stavak 17.; ESLJP, 17. srpnja 2008., *I protiv Finske* (zahtjev br. 20511/03), stavak 38. i ESLJP, 25. studenoga 2008., *Armonas protiv Litve* (zahtjev br. 36919/02), stavak 40.

- pronalaženje tehnoloških rješenja, kao što su biometrijski senzori kojima se u oružju pohranjuju osobni podaci kako bi se spriječilo da oružje koristi netko tko nije vlasnik. Obrada biometrijskih podataka podliježe strogim mjerama zaštite podataka i sigurnosnim zahtjevima koji će biti objašnjeni u ovom Mišljenju,
- promicanje prekogranične suradnje u cilju sprječavanja nezakonitog posjedovanja i kretanja oružja, među ostalim, i koordiniranim prikupljanjem i dijeljenjem podataka o kaznenim djelima vatrenim oružjem u kojem sudjeluju policija, granična policija i carinske vlasti. Pristup policijskim i carinskim bazama podataka strogo je reguliran, što će biti ponovljeno i u nastavku,
- praćenje oružja u rukama zločinaca kako bi se utvrdilo tko su oni i tko je pribavio oružje. Ova mjera, ako uključuje obradu osobnih podataka, morat će osigurati posebne mjere zaštite podataka,
- prikupljanje točnijih i sveobuhvatnijih podataka o zločinima povezanim s vatrenim oružjem zajedničkim korištenjem postojećih informatičkih alata poput druge generacije Šengenskog informacijskog sustava, Carinskog informacijskog sustava, Europolovih alata za dijeljenje informacija te Interpolova alata iArms. Kao što je prethodno navedeno, pristup postojećim policijskim i carinskim bazama podataka podliježe strogim pravilima o zaštiti podataka.

4. Dakle, zaštita podataka jedno je od ključnih pitanja koje proizlazi iz ove Komunikacije.

1.3. Cilj i opseg Mišljenja

5. S obzirom na namjeru Komisije da 2015. predstavi zakonske prijedloge, Europski nadzornik za zaštitu podataka u ovom će Mišljenju istaknuti i objasniti implikacije mjera predviđenih u Komunikaciji. Time Europski nadzornik za zaštitu podataka želi osigurati da će aspekti zaštite podataka biti propisno uzeti u obzir u budućim zakonskim prijedlozima u ovom području. U tom cilju, podsjetit će na mjerodavni zakonski okvir EU-a o zaštiti podataka, naznačiti kada je njegovo uvažavanje najvažnije i utvrditi posljedice potrebne sukladnosti, mjeru po mjeru.

4. Zaključci

52. Europski nadzornik za zaštitu podataka pozdravlja to što se u Komunikaciji navodi da će planirane mjere biti primijenjene potpuno u skladu s pravima na privatnost i zaštitu osobnih podataka. Međutim, ističe da bi se o obradi osobnih podataka trebalo raspraviti u ranoj fazi zakonodavnog postupka i, po mogućnosti, također u fazi kada Komisija usvaja komunikacije. To bi pomoglo osigurati da se pitanja zaštite podataka utvrđuju dovoljno unaprijed kako bi, zauzvrat, mjere koje će se usvojiti udovoljile zahtjevima zaštite podataka.

53. Europski nadzornik za zaštitu podataka preporučuje da se aspekti zaštite podataka mjerodavni za predložene mjere koje se odnose na vatreno oružje rasprave tijekom savjetovanja sa zainteresiranim stranama koje organizira Komisija. Također savjetuje da se o pitanjima zaštite podataka konzultira s Europskom stručnom skupinom o vatrenom oružju.

54. Što se tiče budućih zakonskih prijedloga koje će Komisija iznijeti nastavno na ovu Komunikaciju, Europski nadzornik za zaštitu podataka preporučuje izričito upućivanje na mjerodavno pravo EU-a o zaštiti podataka kad god oni uključuju obradu osobnih podataka. To treba učiniti u obliku posebne materijalne odredbe tih prijedloga. U skladu s člankom 28. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 45/2001, mora se konzultirati s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka o prijedlozima koji uključuju obradu osobnih podataka.

55. Europski nadzornik za zaštitu podataka u ovom je Mišljenju istaknuo zahtjeve za zaštitu podataka koji se primjenjuju u borbi protiv nezakonite trgovine vatrenim oružjem. Preporučuje da svako buduće zakonodavstvo u tom području uzme u obzir zahtjeve zaštite podataka poput nužnosti, razmjernosti, ograničenja svrhe, načela minimiziranja podataka, posebnih kategorija podataka, razdoblja čuvanja podataka, prava subjekata i sigurnosti obrade. Također savjetuje provođenje procjene utjecaja zaštite podataka što će pomoći u utvrđivanju mjera zaštite podataka koje treba unijeti u svaki prijedlog kad je to potrebno.

56. Konkretno, Europski nadzornik za zaštitu podataka preporučuje:

- (a) svaki budući zakonski prijedlog o utvrđivanju standarda EU-a o označavanju trebao bi utvrditi hoće li se obraditi ikakvi osobni podaci i, ako hoće, koji od njih i u vezi s kime;
- (b) kad je riječ o izdavanju dozvola za držanje i nošenje vatrenog oružja, procjenjuje se nužnost obrade medicinskih i etničkih podataka kao i provjera kaznene evidencije te se poštuju uvjeti pod kojima se te posebne kategorije podataka mogu obraditi, kao što je navedeno u članku 6. Okvirne odluke Vijeća 2008/977/JHA i članku 8. Direktive br. 95/46/EZ. Buduće zakonodavstvo trebalo bi sadržavati posebne zaštitne mjere poput: naznačavanja svrhe obrade, navođenja točnih vrsta podataka koje se mogu

obraditi, ograničavanja pristupa podacima osjetljive prirode samo na nadležne osobe koje ih trebaju znati i podložno obvezama čuvanja poslovne tajne (npr.: zdravstveni djelatnici, ovlaštena službena tijela), osiguravajući da su medicinski/etnički/kazneni razlozi za odbijanje izdavanja dozvola za držanje i nošenje oružja jasno navedeni te utvrđujući načine ostvarivanja prava subjekta na kojeg se podaci odnose;

- (c) da nužnost i razmjernost obvezne registracije i provjere posrednika budu dovoljno utvrđene prije nego li se aktivira ova mjera;
- (d) kad je riječ o mogućoj uporabi biometričkih senzora u pametnim pištoljima, u mjerodavnom prijedlogu navodi se dokaz o sigurnosnim rizicima koji opravdavaju uporabu biometrijskih podataka. Prijedlog bi trebao upućivati na vrste biometrijskih podataka koji će se obraditi i sigurnosne mjere koje se primjenjuju kod pristupa podacima, sprječavanje manipulacije podacima i na uvjete za ažuriranje biometrijskih podataka u slučaju promjene vlasnika;
- (e) ažuriranje smjernica djelatnicima pravosudnih tijela trebalo bi uključiti upućivanja na pravila navedena u Okvirnoj odluci Vijeća 2008/977/JHA, posebice u pogledu obrade posebnih kategorija podataka. Također savjetuje procjenu nužnosti obrade podataka koji se odnose na etničko podrijetlo posjednika vatrenog oružja;
- (f) kad je riječ o prekograničnoj suradnji, prekogranična razmjena informacija među službenim tijelima u EU-u trebala bi uključivati, što je više moguće, uporabu postojećih sigurnih kanala;
- (g) ako se uspostavi središnja internetska baza svih stvarnih balističkih podataka i podataka o vrstama oružja, u mjerodavnom zakonodavstvu treba utvrditi da se osobni podaci neće obrađivati;
- (h) kad je riječ o planu za prikupljanje podataka o vatrenom oružju, valja osigurati da su nove funkcionalnosti koje će se uvesti u nacionalne registre, SIS II. i iArms usklađene s postojećim pravilima o pristupu ovim bazama podataka. Za svaki plan za proširenje pristupa tim bazama podataka na ostala tijela/korisnike trebalo bi izmijeniti trenutnu pravnu osnovu. Pristup alatu za pretraživanje u tim bazama podataka trebalo bi ograničiti samo na ovlaštene korisnike, a rezultati ovih pretraga trebali bi biti u obliku odgovora „pogodak” ili „nema pogodak”.

Sastavljeno u Bruxellesu 17. veljače 2014.

Giovanni BUTTARELLI

Pomoćnik Europskog nadzornika za zaštitu podataka
